

DISKUSE č. 19 - leden 1985

/Teoreticko-politický občasník/

O b s a h tohoto čísla:

Rozcestí pochyb i nadějí /Laureatus/

Na obranu vydavatele a nejen jeho /Rudolf Zukal/

Laureatus

R o z c e s t í p o c h y b i n a d ě j í

Procházíme nesnadným obdobím ve vnitřních i mezinárodních vztazích. Osmdesátá léta se naplňují politickým napětím, hospodářskými krizemi, duchovní únavou, životní nejistotou. Komplikované problémy má kapitalistický svět s hospodářskou depresí, stávkami, nezaměstnaností, místními válečnými konflikty, morálním úpadkem ap. Vleklými specifickými obtížemi trpí socialistické státy, v nichž se stále nepřekonává konzervativní politika provázená prohlubující se ekonomickou, duchovní i politickou krizí. Množí se nebezpečná úskalí, zákruty a soutěsky, jimiž musíme proplouvat. Společenský pohyb se zamlžuje a kalí nepřekonanými deformacemi, neřešenými rozpory a nedůslednými zásahy autoritativní moci, která často nedovede předvídat důsledky svého počínání a překvapivým událostem a jevům jen váhavě čelí. Vystávají též obavy z možných změn a obrátů v sovětské politice, jejímuž vedení dělá rostoucí složitost domácích i mezinárodních problémů očividně těžkou hlavou.

V této situaci nutí k zamyšlení také existence, postavení a postoje sil, které představují reformní socialistické úsilí i jiné směry opozice, ale i těch, které reprezentují systém a režim "reálného socialismu". Stojíme na rozcestí a zmítají námi pochybnosti i vystávají nádeje. Zdráháme se upadnout do bezvýchoďné skepse a ještě úzkostlivěji se bráníme iluzorním snům. Asi se všichni - oficiální nositelé moci stejně jako prostí občané - shodujeme v přání, aby budoucí vývoj co možná nezhoršil už tak dost nepříznivou situaci a nepřivedil paniku, chaos a posléze katastrofu s neodhadnutelnými důsledky. Ironií zvláštěního souběhu hrozících okolností se tak "sbližuje" režim s opozicí v touze vyjít z bláta bezradnosti a letargie k účinným krokům směrem k obecnému zlepšení našeho osudu. Jen představy o těchto krocích jsou zřejmě rozličné.

I.

Kdykoliv se náš národ v minulosti ocital v těžkých dobách, usilovali jeho nejlepší představitelé o co možná nejširší a nejpevnější semknutost všech tříd a vrstev, o co možná společný a jasný program,